

Số: *1602* /BGDDĐT-VP

Hà Nội, ngày 20 tháng 4 năm 2017

V/v trả lời chất vấn của ĐBQH tại phiên họp thứ 8 của UBTV Quốc hội khóa XIV

Kính gửi: Đại biểu Quốc hội Nguyễn Đắc Quỳnh
Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Sơn La

Bộ Giáo dục và Đào tạo nhận được chất vấn của Đại biểu do Tổng Thư ký Quốc hội chuyển đến tại Văn bản số 540/TTKQH-GS ngày 29 tháng 3 năm 2017, cụ thể như sau:

Sau hơn 3 năm thực hiện Mô hình trường học mới (VNEN), Bộ Giáo dục và Đào tạo đã tổ chức thẩm định, kiểm định chất lượng, đánh giá việc triển khai Mô hình trường học mới (VNEN) như thế nào? Mô hình này có phù hợp với điều kiện ở Việt Nam hay không; đặc biệt đối với các trường phổ thông vùng sâu, vùng xa, biên giới hải đảo? Cơ sở khoa học, các căn cứ thực tiễn và pháp lý để quyết định triển khai dự án? Quan điểm của Bộ Giáo dục và Đào tạo như thế nào về vấn đề này?

Bộ Giáo dục và Đào tạo trả lời như sau:

Mô hình trường học mới (VNEN) do Ngân hàng thế giới và UNESCO hỗ trợ để các chuyên gia giáo dục hàng đầu thế giới thiết kế cho các nước đang phát triển đã được triển khai thành công ở một số nước và hiện nay đang được nhiều nước khác áp dụng. Mô hình này đã giành được một số giải thưởng quốc tế và được Ngân hàng thế giới cũng như UNESCO đánh giá là một trong ít mô hình phù hợp nhất với điều kiện giáo dục của các nước đang phát triển. Chính vì vậy, Ngân hàng thế giới đã giới thiệu và hỗ trợ Việt Nam tham quan mô hình tại Colombia và đề xuất Tổ chức hợp tác giáo dục toàn cầu (*Global Partnership for Education*) tài trợ cho Việt Nam nghiên cứu, vận dụng.

Mô hình trường học mới gắn liền với đời sống, làm cho học sinh hiểu biết và yêu mến, muốn đóng góp xây dựng quê hương của chính các em. Đặc biệt, mô hình trường học mới luôn hướng vào hình thành các năng lực và phẩm chất của người công dân và năng lực công dân toàn cầu.

Quan điểm về thiết kế mô hình trường học mới đó là: nghiên cứu lựa chọn cách làm hay để vận dụng vào hoàn cảnh của Việt Nam, đồng thời kế thừa những gì Việt Nam đã có để xây dựng mô hình phù hợp với thực tiễn. Mô hình trường học mới tại Việt Nam cũng dựa trên quy luật nhận thức và những thành tựu tiên tiến của khoa học giáo dục trên thế giới để thiết kế thành các bước chung cho các nội dung học tập và hoạt động giáo dục.

Mô hình trường học mới Việt Nam dựa vào cơ sở khoa học của thuyết kiến tạo (mỗi cá nhân học sinh phải tự hoạt động làm ra sản phẩm học tập cho chính mình bằng cách vận dụng kiến thức đã có để giải quyết tình huống mới

nảy sinh và sắp xếp kiến thức mới nhận được vào cấu trúc các kiến thức hiện có của mình, để gia tăng kiến thức và ứng dụng thực tiễn; vận dụng thuyết tâm lý học hoạt động (giáo viên tổ chức, hướng dẫn để từng học sinh phải tự mình thực hiện các hoạt động, qua đó lĩnh hội được kiến thức).

Mô hình trường học mới đã thiết kế các bài học (trong sách hướng dẫn học) theo đúng các bước trong quy trình nhận thức khoa học với sự gia công sư phạm để dễ học, dễ vận dụng kiến thức.

Dựa trên các quan điểm tâm lý học và lý luận giáo dục hiện đại nói trên, kế thừa những thành tựu đã có, kết hợp hài hòa với thực tiễn của giáo dục Việt Nam, căn cứ vào chương trình giáo dục hiện hành, Bộ Giáo dục và Đào tạo chủ trương thiết kế mô hình trường học mới Việt Nam theo *định hướng phát triển năng lực người học*, trong đó coi trọng giáo dục lấy học sinh làm trung tâm. Để thực hiện định hướng trên, mô hình tập trung vào đổi mới 5 nội dung cơ bản: (i) Đổi mới phương pháp dạy; (ii) Đổi mới phương pháp học; (iii) Đổi mới phương pháp đánh giá học sinh; (iv) Đổi mới tổ chức lớp học; (v) Đổi mới sự tham gia của gia đình và cộng đồng trong quá trình giáo dục.

Sau 03 năm triển khai Dự án mô hình trường học mới tại Việt Nam cho thấy, đây là một mô hình đổi mới giáo dục đồng bộ về phương pháp dạy, phương pháp học, phương pháp đánh giá, cách thức tổ chức lớp học, đổi mới sinh hoạt chuyên môn và công tác quản lý; xây dựng được môi trường học tập cởi mở, thân thiện, hiệu quả; học sinh tích cực, mạnh dạn, tự tin, tự học, tự quản, hợp tác, chia sẻ giúp nhau cùng tiến bộ; mối quan hệ chặt chẽ giữa nhà trường, cộng đồng và phụ huynh học sinh được tăng cường. Việc thực hiện mô hình đã tạo tiền đề về đổi mới phương pháp dạy học, tổ chức các hoạt động giáo dục, đánh giá học sinh, nhằm chuẩn bị để thực hiện đổi mới chương trình giáo dục phổ thông.

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc triển khai mô hình trường học mới tại Việt Nam thời gian qua đã bộc lộ một số bất cập. Lộ trình triển khai mô hình chưa phù hợp, cán bộ quản lý và giáo viên chưa được chuẩn bị chu đáo, một bộ phận ngại đổi mới hoặc áp dụng mô hình một cách máy móc; việc mở rộng triển khai nóng vội, không có mức độ phù hợp đối với những trường còn khó khăn về đội ngũ giáo viên, cơ sở vật chất, sĩ số lớp học đông... dẫn đến việc tổ chức hoạt động giáo dục chưa đạt được hiệu quả mong muốn, gây ra những băn khoăn trong dư luận xã hội và phụ huynh học sinh.

Các thông tin cụ thể về kết quả triển khai mô hình trường học mới đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo gửi tới các đại biểu Quốc hội trong báo cáo số 448/BC-CP ngày 18 tháng 10 năm 2016 của Chính phủ và báo cáo số 789/BC-BGDĐT ngày 25 tháng 10 năm 2016 của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Nhằm tiếp tục thực hiện đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI, rút kinh nghiệm quá trình triển khai thực hiện trong thời gian vừa qua, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Công văn số 4068/BGDĐT-GDTrH ngày 18 tháng 8 năm 2016 về việc triển khai mô hình trường học mới từ năm học

2016-2017, theo đó, đã đề nghị Ủy ban Nhân dân các tỉnh, thành phố chỉ đạo các sở giáo dục và đào tạo tiếp tục chủ động nghiên cứu, áp dụng các phương thức giáo dục tiên tiến phù hợp với điều kiện thực tiễn để đảm bảo thực hiện mục tiêu đổi mới giáo dục; đồng thời chủ động nghiên cứu, lựa chọn các thành tố tích cực của mô hình trường học mới để bổ sung vào phương thức giáo dục đang áp dụng, cụ thể như sau:

- Khuyến khích các cơ sở giáo dục đang triển khai mô hình trường học mới tiếp tục triển khai trên cơ sở tự nguyện, đảm bảo đạt hiệu quả thiết thực và duy trì trong suốt cấp học vì quyền lợi của học sinh.

- Đối với các cơ sở giáo dục không áp dụng mô hình trường học mới, có thể lựa chọn một số thành tố tích cực của mô hình trường học mới để bổ sung vào đổi mới phương thức giáo dục đang thực hiện, đảm bảo nguyên tắc lấy hoạt động học của học sinh làm trung tâm.

- Chỉ đạo các cơ sở giáo dục tiếp tục chủ động nghiên cứu đổi mới, sáng tạo trong tổ chức dạy và học; áp dụng các mô hình giáo dục tiên tiến khác phù hợp với điều kiện thực tiễn; đồng thời thực hiện tốt công tác tuyên truyền, tạo sự đồng thuận trong phụ huynh học sinh và dư luận xã hội nhằm thực hiện mục tiêu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.

Hiện nay, ngoài kết quả đánh giá tác động mô hình độc lập của các tổ chức quốc tế thực hiện theo yêu cầu của Ngân hàng thế giới, để có thêm những nhận định khách quan về Mô hình trường học mới, từ tháng 02 năm 2017, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã giao Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam tiến hành nghiên cứu, đánh giá về mô hình sau giai đoạn thử nghiệm để đưa ra kết luận về những ưu điểm, hạn chế, các nguyên nhân và đề xuất các giải pháp áp dụng mô hình này vào giáo dục phổ thông Việt Nam thời gian tới.

Trân trọng báo cáo Đại biểu./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Trường Đoàn ĐBQH thành phố Đà Nẵng;
- Tổng Thư ký Quốc hội;
- BT, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ;
- CN Ủy ban VHGD TNTNNĐ của QH;
- Vụ Phục vụ hoạt động giám sát, VPQH;
- Các Thứ trưởng;
- Vụ GDTH, Viện KHGDVN;
- Lưu: VT, TH.

BỘ TRƯỞNG

Phùng Xuân Nhạ